

BRASSÓI LAPOK

Főszerkesztő: SZELE BÉLA dr.

POLITIKAI NAPILAP

Felelősszerkesztő: KOCSIS BÉLA

ÁRA: 3 LEI vasárnap 4 LEI	Az előfizetés ára helyben: Évente . . . . . 500 lei Félévre . . . . . 270 Negyedévre . . . . . 140 Havonta . . . . . 52 Kézbesítési díj havonta 10	Az előfizetés ára vidékre: Évente . . . . . 600 lei Félévre . . . . . 320 Negyedévre . . . . . 170 Havonta . . . . . 60 Bermentve postán küldve	Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: BRASOV—BRASSÓ, Kapu-ucca 64—66. szám. — Telefonszámok Szerkesztőség 177. Kiadóhivatal és nyomda 82. sz.	Előfizetési árak külföldre: Évente . . . . . 800 lei Félévre . . . . . 500 Negyedévre . . . . . 250 A portódíjak emelése esetére az előfizetési díj emelésének jogát fenntartjuk magunknak.	HARDETÉSEK: Brassó kivételével kizárólag a PUBLICITÉ RADOR, BUCAREST, Strada Berthelot No. 1 vagy annak fiókjai vesznek fel. APRÓHIRETÉSEK közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők vagy bármelyik bizományosunk útján is feladhatók	BUKARESTBEN: 4 LEI Vasárnap 5 LEI

XXX. ÉVFOLYAM.

BRASOV—BRASSÓ, 1924. augusztus 27. (Szerda)

194. SZÁM

Cankoff miniszterelnök küzdelme az orosz propaganda és a Sztambulinszki hívek ellen

**Erős a kormány helyzete — Bulgária nem tűzfészke Európának
A bulgárellenes propaganda hazugságokat terjeszt
A Brassói Lapok munkatársától.**

BUKAREST, augusztus 25. A Bulgáriából hetek óta érkező hírek, amelyek részint Belgrádon, részint pedig Bécsen keresztül érkeznek hozzánk, igen sokszor nem minden tendencia nélkül, a bulgáriai állapotokról rettentő képet adtak. Ezek a hírek Bulgáriát az állandó forradalmak fészkeként tüntetik fel, ahol egyrészt a macedón mozgalom, másrészt azonban a kommunista propaganda állandó veszedelmel nemcsak a Balkán, hanem egész Európa békéjének is.

Ezek a lapközlemények, amelyek a világsajtóban is helyet kaptak, egészen érthetően aggodalommal töltötték el a béke híveit, s éppen ezért, meg az ért is, hogy tiszta képet nyújthassunk a Brassói Lapok olvasóközönségének a Bulgáriában végbement eseményekről, illetékes helyhez fordultam, ahol készséggel állottak rendelkezésemre.

— Ha igaz képet akarjuk nyerni Bulgária belső helyzetének, be kell ismernünk, hogy a híreknek, amelyek a világsajtóban elterjedtek, alapjuk van. Bulgáriában

tényleg aknamunkát végez az orosz kommun

s erőteljes propagandával akarja magához csalogatni az ország szegényebb lakosságát. De azok a hírek, amelyek ebben az irányban a világsajtóban megjelentek és úgy, ahogyan megjelentek, a távortól sem felelnek meg a valóságnak, s azok nagymértékben túloztak és tendenciózusak.

— A kommunista propagandának nincs talaja Bulgáriában, nem is lehet. Ma minden bulgár ember földbirtokos, meg van a maga kis darab földcskéje, tehát a burzsoázis árhoz tartozik.

Ez a körülmény a belső magyarázata annak, hogy miért nem fogékony talaj kommunista propagandára a bulgár föld. De van egy másik, külső oka is annak, hogy a kommunista propaganda nem tudja eredményesen megvenni a lábát. Ez pedig a kormány ereje.

Minden ellenkező, tendenciózus híresztelés ellenére le kell szögezni azt a tényt, hogy a bulgár kormány hatalmának és erejének teljében van, s nincs az a belső lázadás, vagy külföldről érkező propaganda, amely meg tudná ingatni a kormány helyzetét.

— Minden ezzel ellenkező híresztelés csak Bulgária külföldön élő ellenségeinek aknamunkája, amellyel a teljes konszolidáció felé haladó bulgár hazát a külföld előtt befekeltetik és amellyel igyekeznek az ország hitelét a külföld előtt beszennyezni.

Nem politikai merénylet áldozata a jugoszláv attasé!

— Hogy mily eszközökkel dolgozik ez a külföldi propaganda, arra élő példák azok a hírek, amelyek a jugoszláv katonai attasé ellen Szófiában elkövetett merényletről szólnak. A bulgárellenes propaganda megvilágítása szerint ennek a merényletnek politikai tendenciája volt. Tessék, itt van a hivatalos távirat, amely közli a vizsgálat

eredményét. Ez a vizsgálat kétségtelenül megállapította,

hogy szó sincs politikai merényletről. A jugoszláv katonai attasét történetesen utonállók támadták meg, akiknek sejtelmük sem volt arról, hogy ki ellen szegyezték a fegyvert.

Természetesen ellenségeink politikailag akarják ellenünk ezt is kihasználni, s a világsajtó, amely a felzaklatott idegzetű közvélemény szolgálatában áll, készséggel könyveli el ezt Bulgária terhére.

— A gazdasági körülmények, amelyek nemcsak Bulgáriában éreztetik nyomozó hatásukat, hanem azokat általános világjelenségnek tekinthetjük, nem maradhat ak te. természetesen nyom nélkül Bulgáriában sem és itt-ott kisebb kirobbanást okozott ez az elégedetlenség. De ki veheti ezt gyengeségként a bulgár kormány szemére? A gazdasági viszonyok rosszak, s alig van remény arra, hogy azok, hamarosan megjavuljanak, sőt akkor rendezkedünk be reálisan a jövőre, ha számolunk ennek a gazdasági helyzetnek még további rosszabbodásával. A bulgár kormány ezt teszi, s éppen ezért minden erejét arra irányítja, hogy az ország lakosságát erre előkészítse, amellyel azonban annyit nyújton, amely a viszonyokhoz képest a legjobb megélhetést nyújtja.

Sztambulinszki'k erőlködése

A külföldi sajtóban állandó hírek jelennek meg a Sztambulinszki kor-

mány híveinek állandó mozgólódásáról. Megállapíthatom, hogy

a régi kormányzatnak benn az országban nincsenek hívei, mert azok ma mind külföldön élnek, s onnan terjesztik a bulgárellenes propagandát,

amely abszolút nem válogatós az eszközökben akkor, amikor saját országának becsületében kell gázolni. S nem rettennek vissza a legvalótlanabb és a legvalószínűleg nem is létező vádak, vádalkalásaitól sem. Így például egyik nagy világújságban a legutóbb egy úgynevezett »Szófia levél« jelent meg, amelyben a »levelező« azt a fantasztikus mesét találja fel, hogy Bulgáriában nincsen egyetlen ház, amelyben biztonságban érezhetők magukat. Minden pince, minden padlás bombákkal, fegyverekkel és egyéb robbantószerekkel van teli, s minden pillanatban életveszély fenyegeti a lakosságot, a mely végsőkéig csigázott izgalommal várja a forradalom kiörészt.

Mindebből természetesen egyetlen szó sem igaz,

s legfeljebb fantasztikumában mulja felül a többi híreszteléseket, amelyek azonban valótlanok semmiesetre sem maradnak e hírek mögött.

— Bulgária ma alig van kedvezőtlenebb helyzetben, mint Európának bármelyik más országa. Ha azonban a világsajtó ezt a helyzetet a ténylegesnél rosszabb színben tünteti fel, az tisztán a

tagadhatatlanul erős bulgárellenes propaganda eredménye,

amelynek józan politikai nem ül fel. Bulgária nem tűzfészke a Balkánnak és nem tűzfészke Európa békéjének és nyugalomának. Bulgária élni akar, ez az egyetlen célja, s ezt a célt el fogja érni, mert ehhez joga van, eléri, ellenségeinek aknamunkája ellenére is.

A magyar dal ünnepe

A Temesvári Magyar Dalárda vendégszereplése Brassóban — Szabolcska Mihály himnusza a magyar dal szépségéről

BRASSÓ, augusztus 25. Megragadó és szíveket hevítő emlékeztető ünnepség zajlott le augusztus 23-án, szombaton Brassóban.

A temesvári magyar dalárda, a vendéglátó brassói magyar dalárdával együtt nagyszabású dalestélyt rendezett Brassóban, az Apolló színház termében, s ez az ünnepség a magyar dal és a magyar kultúra egyik legszebb megnyilatkozása volt.

Növelte az ünnepség jelentőségét és hatását, hogy abban Szabolcska Mihály, az élő magyar költők egyik legnagyobbja, a romániai magyarság dísz- és büszkesége is részt vett, s áthallott lélekkel előadott dalaival az elalélt, s elernyed szívekbe vizsgáztató és erősítő balzsamot csepegtetett.

Felédhetetlenné és fontossá vált a temesvári dalosok brassói látogatása a szeretet, rokonszenv és bajtársi érzés ama meleg és bensőséges megnyilatkozása által, melyet a brassói magyar dalosok és a brassói magyar közönség fogadta és ünnepelt a temesvári testvéreket.

Ez az ünnepség nemcsak a magyar dal szépségét és örökéletű erejét dokumentálta, de azt a főlemelő hitet is, hogy a romániai magyarságban van

még érzék és érzés a fenntartó nemzeti kultúra iránt, s egyé tud forrni, s hívása magaslatára emelkedni, ha nyelvről, fájáról, nemzeti jóvendőjéről van szó

Az est közönsége.

A temesvári magyar dalárda tagjai érdemes elnökük, Horváth Antal és kiváló karnagyuk, Gokler Antal vezetésével Marosvásárhelyről, ahol előzően szintén ragyogó sikerű estét rendeztek, szombaton délután érkeztek Brassóba, ahol a magyar dalárda tagjai vendégszerető és bajtársi melegséggel fogadták és szállásolták el őket.

Este kilenc órakor kezdődött a hangverseny. A színházépület hatalmas termét legutolsó zugáig elárassította a közönség. Ünnepi díszben, ünnepi hangulatban, az együvértartozás, s a magyar dalnak való hódoló készség áthatottságával jelent meg Brassó magyarsága, melyhez a derék és lelkes hétfalusiak és a sepsiszentgyörgyi dalárda tagjai is csatlakoztak.

Estélyünk nagy megbecsülése, a társadalmi összhang fenntartása iránt való kiváló érzék és a művészet iránt való nemes, elfogulatlan érdeklődés dokumentálása volt Olteanu Marcel tábornok, hadtestparancsnok megjelenése a

dalestén. A tábornok, akit Szemlér Ferenc, a brassói magyar dalárda elnöke és Szemethy Géza karnagy üdvözölték, a hosszú programot a legnagyobb érdeklődéssel hallgatta végig s a dalosok, főképp a temesváriak teljesítményéről gyakran szólt meleg elismeréssel.

Az előadáson a szépművészeti felügyelő és a Fond. Carol igazgatója és jelen voltak, s ők is a legteljesebb méltanyúlással nyilatkoztak a dalest szépségeiről.

A műsor.

A hangversenyt a brassói dalárda nyitotta meg. Dr. Szemethy Géza, karnagy, vezetésével elénekelték Szemethy lendületes, sok zeneti tudással komponált Ünnepi dalát. Utána gróf Zichy Géza Szerenádjával mutatkozott be a Temesvári dalárda Gokler Antal karnagy biztosan diszciplánó vezénylete alatt. A dalárda minden a karéneklésnél megkívánható jótulajdon ságot kiváló mértékben egyesít magában: szép férfihangok, hibátlan, legminuciózussabb pontosságú ritmus, gazdag, a kompozíció és az interpretáló karnagy minden intencióját érvényesíteni tudó zeneti árnyalási készség, aminek előfeltétele a soktagú apparátusnak csak hosszú évi odaadó munkával elérhető mintegy egyetlen hangszerré való összeforrása: mindez a temesvári dalárda előadásának nagy értékét adta.

Lányi Petőfi című kara még fokozta a Szerenáddal elért sikert. Majd a publikum forró óvációjára közepette, a dalárda díszelnöke, Temesvár országos nevű, ünnepeit költő-papja: Szabolcska Mihály lépett a pódiumra. Bevezetésül közölte a hallgatósággal, hogy az általa felolvasandó verseket tisztán az alkalmiság szempontjából választotta meg. Azután feszült figyelem között három szép új versét olvasta fel a költő. Szabolcska nagyon egyszerűen, nagyon közvetlenül olvas. A szavalási művészet nyújtotta határesetköztől csaknem aszketikusan tartózkodó: A szó széki beszédhez szokott papnál meglepő ez a szerény és nemes egyszerűség. De valahogy jól illik a »Grand Café« és a »Salzburgi csapszék« közvetlen hangja poétájának költészetéhez. A felolvasott versek közül legjobban tetszett nekünk az első, »Vágyakozás« című. A falu csendjébe való vágyakozását a természet megnyugtató közelségében való élet kívánását (— ahol minden fűszál bölcs tanításokat ad —) szó laltatja meg a költő egyszerű, formaszép strófákban és érzelmi kifejezésére szívekhez szóló bensőséges hangokat talál.

A második felolvasott vers »Az örökké való dal« — a magyar dal lelkes apoteózisa volt. A legendák idejétől kezdve, éneklék meg itt Szabolcska a magyar dalt, mely — amióta Lehel kúrtjének varázshangja felcsengett, csodás erővel és szépséggel zengit át a századokat. »János vallástétele Jézus iránt Nagyszombat estéjén« Szabolcska azon versei közül való, melyekben a költő, bibliai -hangulatokba mélyülve, azokat a hívő és a lírikus egyesített érzés áramával fűti át, hogy aztán költői formába rögzíthesse. A költemény hatásos felépítésével, szép fokozásával elragadta a hallgatóságot, mely hálás tapsokkal köszönte meg, Szabolcska melódikus lantjának mind a három ajándékát.

A hangverseny második részének szó listája Freund Leó zongoraművész volt,

**A lej Zürichben
nyitáskor 2.47 és fél**

kilist Esti Hangulatában és Campanellájában bravuros, temperamentumos Liszt-játékosnak bizonyult, és a ráadásul játszott magyar rapszódiaival is zajos sikert ért el. Sajnálatos, hogy a művésznek egy siralmasan rossz zongorát tudtak csak rendelkezésre bocsátani. A temesvári dalárda a hangverseny e második részében Janovics Népdalegyvelegét, Lányi nem könnyű karkompozícióját: Pelefi, Egy gondolat bánt engemet c. versére, Goldmark, friss, szépséges dallamu Tavaszi varázsát (— a műsor legszebb, legértékesebb száma —) és Farkas: Hózza van a kebelén karát énekelte, valamennyit, kitűnően. A nagyszabású hangverseny Szemethy Gézának „Lement a nap” a brassói dalárda által előadott kar dalával végződött.

A Temesvári Magyar Dalárda, itt is megpecsételte nagyszerű hírét és pompásan sikerült brassói hangversenyével egy újabb levelet fűzött érdemeinek dúz babér koszorújába.

Az ünnepi vacsora

Az előadás után a temesvári dalosok és a brassói magyar dalárda tagjai, valamint a közönség köréből is származóan az Iparegyesület nagyszabású teremnek bizonyult) vacsorára gyűltek össze. Ez újabb alkalom volt, hogy a temesvári dalárdisták kitűnő dalkészségüket és ének tudásukat bizonyítsák. Ezúttal azonban minden feszességtől és hivatalos jelleg nélkül átadhatták magukat a sirva vígadó magyar nótázó kedvének és a hajnali órákig, szebbnél szebb nótákat, kivált pompás bordaleket énekeltek, mialatt a fiatalok táncra is perdült.

A vacsora folyamán számos pohárköszöntő is elhangzott. Szemlér Ferenc, a brassói dalárda elnöke, a temesvári vendégekre, dr. Wiener Mór, a temesvári dalárda ügyésze és Horváth Antal, ugyanezen dalárda elnöke, a brassói magyar dalárdára, dr. Philippi a filharmonikusok nevében, dr. Rombauer Tivadar a sepsiszentgyörgyi magyar dalárda nevében a temesvári és brassói karművészekre, Szabó Béni a magyar dalra és az összetartásra mondtak pohárköszöntőket.

Kirándulás a Honterushoz.

Vasárnap reggel a temesvári dalárda tagjai a Honterushoz rándultak ki, ahol a brassói dalárdisták vendégei voltak, hétfőn reggel pedig egy részük a Cenkre rándult, más részük a magas Váriához, gyönyörködve városunk és a vidék festői panorámájában.

A temesvári vendégek augusztus 25-én este utaztak haza Temesvárra, reméljük, a legjobb emlékekkel, mint a hogy a brassói magyarság számára is felelősen maradt az a brassói látogatásuk és nagyszerű szereplésük.

Glasz lapok tamadiák Csehszlovákiát a Ruthénföld miatt

Megírtuk, hogy a Rude Pravo szerint Massarik 1920-ban Gilesonnak, a szovjet kiküldöttjének kijelentette, hogy a Ruthénföldet Oroszországnak tekinti, s ha lehetőség lesz rá, át is adja azt jogos tulajdonosának.

Hivatalos helyről cáfolták ezt a hírt, de a Rude Pravo fenntartotta állításait, amelyek most az olasz lapokat foglalkoztatják. Emiatt a Secolo megvádolja a cseh kormányt, hogy cinkostásra a szovjetnek, mert a Ruthénföld lakosait az iskolák templomok és a közigazgatás révén elorozsítani iparkodik s kifejti, hogy ha a szovjet hatalmába kerítene a ruthén földet, kezében tartaná Közép-európa helyzetét s megvethetné lábát a Kárpátok vonalától délre a Duna medencébe néhány lépéssnyire Budapesttől, vagyis közel az Adriához s így Olaszországhoz.

A kisanant la bachi érkezlete

BUKAREST. A Brassói Lapok jelentette már, hogy a kisanant miniszterelnökei augusztus huszonehétedikétől huszonnyolcadikáig Laibachban találkoznak, s ott részletesen tanácskoznak a legújabb utódállamok, Magyarország, Bulgária és Ausztria fegyverkezésének ellenőrzése ügyében. A külügyminiszterek törekedni fognak arra, hogy e kérdésben a kisanant egységes álláspontot helyezkedjék, s hogy ezt az álláspontot egységesen képviselje a népszövetség genfi ülésén.

A kisanant képviselői a genfi konferencián felkérjék vetni a szovjetkormány ellenében és a Dávid-féle tervezet alapján a kisanant államokat járó jóváértéki szolgáltatások kérdését is.

Huszezer ember vesz részt az Avram Jancu-ünnepélyen

A királyi pár és a kormány minden tagja Cebére utazik — Horia csodálatos tölgyfája — Mauzoleumot építenek Avram Jancunak — A Gajnára is fellovagol a király — Nyilatkozik a körösbányai főszolgabíró az emlé. ünnep programjáról

A Brassói Lapok eredeti tudósítása.

KÖRÖSBÁNYA, augusztus 22. A legközelebbi napokban hatalmas manifesztációra készül az ország román népe, ugyanis ez év augusztus 30-án lesz a centenariuma Avram Jancu születésének. Ezt az ünnepséget a hunyadmegyei Ceba községben rendezi a bukaresti kormány, abban a községben és abban a temetőben, ahol Avram Jancunak, akit a fiatal román birodalom friss történelmi mentalitásában az államalkotó nemzet legkolosszálisabb szabadsághőse gyanánt emlegetnek, a maradványai pihennek.

Az ünnepségen

Öfelsége a királyi pár és a kormány teljes számmal vesz részt.

A Brassói Lapok munkatársa kiutazott Cebére, ahol megtekintette az uralkodói látogatással egybefűzött ünnepség előkészületeit. A történelmi nevezetességű temetőben mozgalmasan nyüzsgő kép fogadja az érkezőt. A bejárat előtt mintegy kétszáz főnyi ingujjra vetkőzött katoná dolgozik a szemmel láthatólag frissen hantolt sírokban.

Jorga századostól, akinek vezetése alatt végzi a kirendelt katonaság az ünnepség előmunkálatait, illetve a halottak kertjének kibővítését és megsejlesztését, megtudtam, hogy ezekben a most bezárt sírokban a legutóbbi napokban ideszállított, világháboruban, illetve a 48-as szabadságharcok folyamán elesett román hősök nyugszanak. Számszerint

72 román hősi halottat hoztak ide, közöttük van az erdélyi harcok egyik markáns alakjának, Buteanu 48-as szabadsághősnek megmaradt porhüvelye is, azé a Buteanué, aki Avram Jancunak legelszántab tájtsára volt. A tetemeteket, amelyeket főleg Szászvárosról szállítottak Cebére az elmúlt vasárnap helyezték el végérvényesen a cebei sírkertben.

A becementezett csoda-fa.

A nagy ceremónia színhelyévé váló temetőt különben erősen kibővítették és várszerű, impozáns kökerítéssel vonták körül. Az előmunkálatok során azokat a halottakat, akik közvetlenül Avram Jancu sírja körül feküdtek, távolabbeső helyre vitték, míg a szabadsághős sírját erősen megnagyobbították és virágkoszorúkkal díszítették fel. Az egyik legutóbb Cebén járt miniszter szájából elhangzott nyilatkozat szerint szó van arról, hogy

Jövőre mauzoleumot építenek Avram Jancu sírja köré

és az ódon, 1540-ben épült templom helyén, amely jelenleg ugyancsak gyökeres renoválás alatt áll, vadonatúj templomot építenek. Ma még az ócska sírkő szerénykedik a frissen gereblyezett sírján, amelyet néhány nap múlva huszezer ember fog körül állni. És a sírkő arcán ez a felírás olvasható:

†
AVRAM JANCU
1848-49 — 1872

A cebei temetőnek egész országra szóló nevezetessége a kanyargó országúton érkező idegenek figyelmét már messziről magára meresztő ugynavezett „Horia fája.” A nép ajkán élő monda szerint ez alatt a példátlanul hatalmas és terebélyes tölgyfa alatt hívta össze Horia és Closca először a hegyvidéki parasztságot, hogy aztán bosszút esküdjenek a gyűlölt nemességre. A tölgyfa egyik lehullott ágán 784 évgyűrűt számoltak meg és így az ötszáz évnél korosabb tölgy ma Románia legrégibb fája és a tiszteletére kirándult bukaresti botanikus társaság az őszinte csodálkozás hangján nyilatkozott a Románia földjében páratlan természeti kincséről. Közvetlenül a föld színén pontosan két és félméter átmérőjű, ez a tölgyfa, amely felette olyan széles, hogy kilenc felnőtt ember csak kitért karra fehéti át. Annál nagyobb kárnak vehető, hogy Horia társaság teljesen levetetve, dűnőket tölgy

fája ujabban egy beszáradt ág helyén korhadni kezd s ezért a hatóságok elrendelték a romló rész becementezését. Azóta még több helyen is renoválásra szorult a „Goronul lui Horia”. Alatta most éppen egy nyugodt kiránduló társaság uzsonnázik, senkinek eszébe sem jut, hogy ez a nagyszerűség is összeomolhat. Bizony, a hatalmas tölgy csak látszólag erős, de a figyelmes szemlélő nyomban észreveszi, hogy a természet e monumentális csodált művében már csak mesterséges injekciókkal tartják fenn a lelket.

Ferdinánd király a Gajnára

Az előkészületi munkálatok különben nemcsak a temetőben, hanem azon kívül is gőzerővel folynak. Cebének ezidőszakra nincs vasúti megállóhelye, s a CFR államvasut ezéért a felséges vendégek tiszteletére a vasúti vonalnak a sírkert-hez legközelebb eső pontján ideiglenes, díszesre tervezett indóházat létesít. Ugyancsak rendbehozzák a vasúttól a temetőig vezető utat, amelyet virágokkal telezsört szőnyegekkel borítanak majd be a nap reggelén. Hasonlóképpen

megkezdődött a Gajna oszcsára vezető serpentin utak rendbehozatala is, mivel Ferdinánd király határozottan kifejezte azt az óhaját, hogy megőhajtja szemlélni a leányvásárait mint a népszerű hegyecsucot is, amely pedig csak gyalogszerrel, vagy lóháton mászható meg.

Eszerint öfelségére a nagy emléknapp emelkedett hangulata közepette egy fúradságos lovaglás is vár.

Negyvennyolcas fegyverekkel köszöntik az uralkodót.

A királylátogatás programja felől különben Turcu Miklós körösbányai főszolgabírótól kértem információt, akit a helybeli prefekturán kerestem fel. A primpretor megbeszerte rendkívül népszerű hivatalnok és rokonszenves megjelenésű férfi, már az eljövendő ünnepség izgalom hatása alatt áll. Érthető lelkesedéssel beszélt arról a megtiszteltetésről, hogy az ő járásában fognak lezajlani azok a nagy stílus ünnepségek, amelynek programját maga a miniszterelnök állította össze és közölte vele táviratilag.

— Az Avram Jancu-ünnep programját — mondotta a primpretor — ezideig az összes lapok helytelenül közölték és így örömmre szolgál közölni a nyilvánossággal, hogy az ünnepség valóban miként fog lefolyni. Öfelsége, a királyi pár vasárnap, augusztus 30-án reggel 10 órakor érkezik Cebére. Társaságukban lesz az egész kormány, élén Brătianu Jonel kormányelnökkel, a királyi család több tagja, esetleg maga a trónörökös pár is. A fogadtatásnál jelen lesz a vármegye teljes számú tisztviselői kara dr. Dubles György hunyadmegyei prefektus vezetésével. Fokozni fogja a fogadtatás hangulatát az a

parasztokból szervezett negyvennyolcabeli uniformisba öltözött és a kosztümöknél megfelelően korhű fegyvereket viselő század,

amelyet egy negyvennyolcas honvéd fog a felséges vendégek elé vezetni. A program első pontja

az Avram Jancu-szobor leleplezése.

Íz a szobor, amelyet a körösbányai közigazgatási kar kezdeményezésére Ladeu Romulus, ismert aradi szobrász szakavatott keze készített, augusztus 28-án kerül körösbányára, ahol a prefektúra hivatal előtt létesített és vasráccsal ellátott díszes parádán állítjuk fel. A szoborleleplezésnél a járdá nevében én mondom beszédet — mondja Turcu főszolgabíró — majd az emléktábla elé vonul a menet, ahol több emlékbeszéd fog elhangzani.

Halotti tor a temetőben

Körösbányáról azután a szomszédos Ceba községbe mennek az ünnepély részt

vevői, ahol gyászistentisztelettel kezdődik a pompa, amelyet dr. Balán Miklós nagyszabású görögkeleti éresek celebrál 40 pap segédletével. A gyászistentisztelet után ünnepélyes közebéd következik a temetőben építendő díszes csarnokban. Ezzel az ebéddel egyidejűleg, amelyet maga a kormány ad és a szükséges óriási mennyiségű ételeket is Bukarestből szállítják ide,

óriási halotti tort rendeznek a népnek, amelyen számításunk szerint nem kevesebb, mint 15—20 ezer ember fog résztvenni,

az érkező vendégeken kívül a megye és a szomszédos megyék minden falujának lakossága, illetve reprezentánsai is itt lesznek. A tor céljaira mintegy 15 ezer darab két és féldecis kőkörsőt készítettünk, ebben fogjuk felszolgálni a népnek a bort és hozzá a hagyományos kenyeret.

Ebéd után Brádon és Abrudbányán át autóval Vidrara visz a vendégek utja abba a faluba, ahol Avram Jancu született. A következő stáció — Gajna, ahol több órát szándékozik eltölteni Öfelsége. Visszajövet Campeniben teljes számmal résztvesznek a vendégek az Astra kultúregyesület díszgyűlésén, amelyen maga öfelsége, a király fog elnökölni. Itt dr. Goldis László is beszélni fog. A hunyadmegyei ünnepség szeptember 2-ig tart. Másnap Kolozsvárra utaznak a vendégek az ott létesítendő Avram Jancu-szobor alapkövetelésének ceremóniájára.

A környék és alkalmasint az egész ország románsága ájtatos érdeklődéssel lesi a minden tekintetben felségesnek ígérkező Avram Jancu-emlékünnepséget.

Seidner Imre.

Uj pártalakulás Olaszországban

Fasisztabarát katolikus párt — munkálatai.

A liberálisok és a fasiszták között dúló polemikában beállott pillanatnyi szélcsend az olasz katolikusok új szervezkedő mozgalmára irányítja a figyelmet. A katolikusok egy része ugyan is elégedetlen volt Don Sturzonak e ősen fasiszta ellenes politikájával, — aki, mint ellenfelei megvadták, még a szocialistákkal is hajlandó szövetkezni a többség megbuktatására — s ezek az elégedetlenek nemrég kiléptek a partitico popolare-ből s új párt szervezéséhez fogtak. A mozgalom egyik vezéralakja ma még tagadja, hogy új katolikus párt megalakulásáról volna szó, de az olasz sajtó nyíltan tárgyalja az olasz politikai életnek ezt a legújabb eseményét. A nacionalista érzelmű fasiszta lapok, általában az olasz kormánnyal együttérző sajtó, örömmel üdvözlö az új alakulást. A vatikáni sajtó egyelőre sem mellette, sem ellene nem nyilatkozott, de a sorok között ki lehet venni, hogy a Szent Szék nem nézi rossz szemmel e a megmozdulás, mely a nacionalista érzelmű katolikus tömegeket lesz hívva egybe tömöríteni. A szervezkedés neve: Centro Nazionale Italiano és hivatalos szócsöve valószínűleg a Corriera d'Italia lesz.

Egilberto Martire, a néppárt jobb szárnyának egyik értékebb eleme a „Popolo d'Italia”ban tett nyilatkozatában kijelentette, hogy az új tömörülés szükségszerű epilógusa annak a krízisnek, amely a néppártban szembeállított a egymással a filofasisztákat az antifasisztákkal. A krízis lényegében is, for májában is kifejezetten politikai természetű, bár egyelőre független az Orione Cattolica-tól, mely tudvalevően hatalmas szervezőben tömöríti a katolikus tömegeket és közvetlenül függ viszonyban van a Szentszékkal. Az új tömörülés magva a következő katolikus politikások: Cavazzoni, Carapelle, Grossi, Pironi, Mattei-Gentili és Mauo.

DICK
BUDAPESTI ÉRTÉKESÍTŐ

kizárólag

KÁMÁRY & MEDER cégnél
BRASOV-TIMISOARA.

Minisztertanács Sínájában

SZINAJA. A kormány tagjai ma délelőtti tíz órakor minisztertanácsot tartottak Brătianu Jonel elnöke alatt. A minisztertanácsban Duca külügyminiszter tett jelentést a népszövetségi genfi ötödik ülésének előkészületeiről, s a kormány elhatározta, hogy Románia népszövetségi képviselőjének, Discescunak lemondásával megüresedett helyet nem tölti be, hanem az üléseken Romániát, a mindenkori külügyminiszter képviseli. Duca a genfi ülések után Párisba utazik, ahol Brătianu Vintilával találkozik.

Vaitoianu közlekedésügyi miniszter terjesztette be ezután jóváhagyás végett azt a szerződést, amelyet az állam nevében kötött őcskavas szállítására nézve a Resica-művekkel.

Anghelica miniszter jelen tést tett a Varsóban tartandó nemzetközi középiskolai oktatási kongresszusról, amelyen Románia is képviseltetni fogja magát, majd pedig Chirulescu miniszter első erjesztésére százmillió lej szavaztak meg a szárazság sújtotta vidékek lakóinak felségélyezésére.

Végül még a minisztertanács az Avram Jancu ünnepségek részletei felett határozott.

Bizalmat szavazott a francia kamara Herriotnak

A jobboldal éles támadást intézett a parlament éjszakai ülésén a kormány ellen

PARIS, augusztus 25. A francia kamarában szombaton is folyt az interpellációs vita, amelynek során a jobboldal minden irányban kifejthette véleményét a londoni konferenciáról és annak eredményéről.

Dubois jobboldali élesen támadta a kormányt, s azt igyekezett kifejteni, hogy Herrioték Londonban annak ellenére, hogy jelentékeny engedményeket tettek, semminemű kompenzációt sem kaptak.

Franciaország jogait zsákmányul dobák minden ellenszolgáltatás nélkül.

A jóvátételi bizottságól követelt összeg jóval nagyobb volt, mint amennyit most Herriot követel. (Orfási ellentmondás a baloldalon, a padokat verik, mire Dubois elhagyja a helyét.)

Az ülést kénytelen az elnök félórán felülgészteni, az újabb megnyitás után Dubois folytatja beszédét, s tovább is élesen bírálja a londoni megállapodásokat.

A jóvátételi bizottság jogainak megnyirbálása — mondotta — alkalmas arra, hogy Németország kibújék kötelezettségei alól, s a jövőben még ne hezebb lesz valamit kapni tőle, mint eddig.

Utána Raibell, volt ujjáépítési miniszter beszélt, s azt hangoztatta, hogy a londoni konferencia a Dawes-tervezetet helytelenül fogta fel, holott Franciaországnak a jelentést azonnali szigorú szankciókra kellett volna felhasználni.

Az éjszakai ülésen Herriot fejtette ki álláspontját.

A közeledés a szövetségesek és Németország között elengedhetetlenül szükséges a gazdasági háború elkerülése miatt.

Németországban szét kell zúzni a militarizmust, s ebben a német demokráciának is közre kell működnie, különben súlyos felelősséget vállalnak magukra. Franciaország, ha kell ép annyi erélyt tanusít, mint a háborúban, de most a békére van szükség!

Ezután a kamara befejezte a londoni erélyteliségi kapcsolatos interpellációk vitáját, s szavazásra kerülve a sor, háromszázharminchat szavazattal kétszázötty ellen bizalmat szavaztak a Herriot kormányra.

— (A győri sakkverseny.) A Győrben rendezett sakkverseny végeredménye a következő: Első Nagy (Debrecen) tíz egységgel, második Prezeptoka (Varsó) 9, és fél, harmadik Asztalos (Sajó) 8, és fél, negyedik Vajda (Budapest) 8 és fél, ötödik Vukovics (Zágráb) 8 és fél, hatodik Welter 8, hetedik Steiner 8, nyolcadik Maróczy 7 és fél egységgel. A főturnán első Morényi 8 és fél egységgel.

Beszélgetés Mihalacheval

Félóra a parasztpárt klubjában — A parasztpárt kisebbségi programja „marad a régi”

A Brassói Lapok kiküldött munkatársától.

BUKAREST, augusztus 25. A romániai parasztpárti kebelében lényeges változások készülnek. Újsághírek adnak hírt arról, hogy a párt végrehajtó bizottsága az elmúlt hét péntekjén és szombatján ülést tartott, amelyen az újjászervezkedés szükségét beszélték meg, természetesen a nemzeti párttal tervezett fúzió meghiusulásának kérdésével kapcsolatban. A hírek szerint a párt eddigi ötös vezetését felosztatják és teljhatalmu elnöként Mihalachet, a párt egyik legagilisabb vezérférfiát választják meg.

A parasztpártban végbemenő események felette nagy fontosságúak Románia belpolitikai életére, hiszen arról van szó, hogy most a parasztpártnak fúzió nélkül kell ugyanazt a küzdelmet kifejtenie, amelyet kifejtett volna kartkarba öltve a nemzeti párttal együtt.

A parasztpárt klubja a Boulevard Elisabelin van, a Hotel Astoria második emeletén. A második emelet erkélyén hatalmas tábla hirdeti a Boulevard járóelőinek: „Clubul Partidului Taranesc.” S a tábla felett a párt jelvénye: a kék-sárga-piros pengéjű sarló.

A szálló maga nem modern. Régi-módi, kanyargós, szűk lépcsőkön jut fel az ember a második emeletre, amelynek két szobájában van a párhelyiség. Két szoba, az egyik erkélyes. Ez a tulajdonképeni klubhelyiség. Semmi dísz, semmi luxus. Egyetlen iromba, papírral letakart asztal a szoba közepén, a fal mellett köröskörül székek, egészen közönséges, egymáshoz nem illő faszékek. Garnitúra sehol. A falak fehérek, tisztelenek. Egyetlen olajfestmény az egyik falon: termő buzaföld közepében sarlóval parasztférfy. Kevés. művészi készséggel készült kép.

A másik szoba, ahol a pártvezérek tartózkodnak, kisebb, de nem kevésbé tisztelen. Talán ezzel akarják dokumentálni parasztpártiük: külsőségekre mit sem adnak, a fő a munka, a küzdelem.

Délelőtti. A klubban alig néhány ember. Az asztal mellett Madgearu Viktor, a párt egyik legagilisabb tagja dolgozik töltőtollal. Körülötte néhány párttag, olvassák a Vitorult. Mindannyian válasz ékosen öltözködnek. Külsőjük nem árulja el, hogy paraszok érdekeiért küzdenek. Így, ahogy itt ülnek, s csendben lapokat olvasnak, egészen szépen beleillennek bármelyik úri kasznó foteleibe. Majdnem kivétel nélkül jól táplált urak.

Vizsgálat a nagykarolyi házhelykiosztások ügyében

Egyházak és iskolák földeltesége a miniszteriumtól kér felülvizsgálatot Jogtalanul megváltoztattak egy bírói határozatot — Kijátsszák a házhelyigénylőket

A Brassói Lapok tudósítójától.

NAGYKAROLY, aug. 25. A szatmármegyei földosztásnál elkövetett szabálytalanságok és törvénytelenések sorozata nagy elégedetlenséget váltott ki azokból az igényjogosultakból, akik föld nélkül maradtak, vagy pedig akiknek a földosztó korifeusok csak egy-két hold földdel hintettek port a szemébe. Az iskolákat és egyházakat sújtja legérzékenyebben a hebe hurgyán törvénytelenül és önkényesen végzett földosztás.

Mint megírtuk, egy szatmári agronom átjavitotta a földigénylők jegyzékét. Kihuzta belőle az összes egyházakat és iskolákat és csupán csak

a még nem létező és csak alakulóban levő görög keleti egyháznak juttatott földet.

Ugyanegy földigénylő hadlárúkat, hadiöveket és rokkantak is kihuzott a listából az agronom.

A nagykarolyi járás egyházainak és iskoláinak képviselői a napokban küldött segéti menesztettek Bukarestbe és vizsgálatot fognak követelni. Ez a vizsgálat egy másik vizsgálattal is összeesik. Ugyanis a városi agrárbizottság egy miniszteri rendelet értelmében 400 négyzetméterrel állapította meg a házhelyek nagyságát, a kiosztandó kerteket pedig 800 négyzetméterben.

A városi bizottság megállapítását a nagykarolyi bizottság helyben hagyta. Egy

Jön Mihalache. Külseje, megjelenése, ruházódása éles ellentétben párt híveivel. Tiszta, fehér parasztöltőben. Fekete cipő, fehér nadrág, fehér ing, fehér himzett mellény, fekete szegéllyel. Élénk, fáradhatatlan küzdelemre való hajlandóságot eláruló tekintet, a kemény elszánás azonban hiányzik belőle. A népszerű néptrubon nem tűrközödik rajta. Pedig nagyon népszerű. Nóták születnek róla, s a nép ajkán Mihalache jelenti a jövőbe vetett reményt.

Szóba kerül a párt kebelében most készülő változás.

— Egyelőre korai még erről beszélni — mondja szerénykedve. — A párt végrehajtó bizottsága tárgyal, tárgyalásai anyaga azonban főként a fúziós tanácskozáskor meghiusulása körül folyik. A további tervezetek, amelyekről a lapok írnak, az ötös tanács felosztatása, meg aztán mindaz, amit rólam írnak, még időelőltiek. Igaz, sokat tanácskoztak erről is, a végleges döntés azonban a párt kongresszusáé lesz. A kongresszust pedig október végén tartjuk meg.

— A párt kisebbségi politikájáról szeretne valamit hallani? Ez a politika marad a régi, s azt ismerik már eléggé. Marad a régi, annak ellenére, hogy éppen ezért a kisebbségi programot számos és sok oldalról jövő támadást kell elviselnünk. A párt azonban eredeti programja mellett kitart.

Mihalache a legelfoglaltabb embere a pártnak. Különösen most a végrehajtóbizottság ülésezése idején. A párttagok egyik a másik után jönnek hozzá, kérdezik, ostromolják. Mihalache intézkedik, s mindenkivel röviden végez. A munkában fáradhatatlan társa a „doctore”, ahogyan Luput nevezik a pártkörben, nincs Bukarestben. A munka teljesen Mihalache nyakába szakadt. És Mihalache bírja. Bírja a küzdelmet, amely a romániai parasztság fel szabadításáért folyik. Az eszközökben nem válogatós, de ügyes taktikus. Nem rohan vakon a cél felé. Megvárja majd, míg az alkalmas idő elérkezik.

S az Astoria szálló második emeletéről lejőve, nem tudtam az emlékezés től szóból dűlni: ezerkilencszáz tizenöt októberében szintén Astoriának hívták Budapestet azt a szállodát, ahonnan megindult a régi rend felforgatására irányuló munka.

mert a munkálatok árát, a kiszállások díjait és a bizottságok költségeit az igényjogosultak között fogják felosztani.

Ideje, hogy egyszer már törvényes bizottságok, a miniszterium hivatalos kiküldöttéi nyuljanak bele ebbe a hangyabolyba, de jó lenne, ha a telepéseket is meglekintenek és a falvakban történt földosztási munkálatokat is felülvizsgálják, mert a községek lakói száza elvátna, amíg illetékesek füleihez jutna.

A falvakban is hasonló törvénytelen-ségekkel nyírják meg a szegény emberek földhöz való jogait s egy-két embelet, néha csak gorombaságokkal és fenyegetésekkel tömők be a parasztok száját.

A magyar evangélikusok sérelme

Dr. Teutsch Frigyes püspök nyilatkozata a Brassói Lapoknak

BRASSÓ, augusztus 25. A Brassói Lapok egyik munkatársa vasárnap, a bertalan szász evangélikus templomban történt ünnepség után beszélgetést folytatott dr. Teutsch Frigyes evangélikus püspökkel a kolozsvári magyar evangélikusok ismert ügyében.

Az ősz püspök, aki az utazás, fogadtatás, fogadások, s ünnepi istentisztelet fáradalmai ellenére bámulatos szellemi és fizikai frissességről tett bizonyosságot, a legnagyobb készséggel nyilatkozott a kényes ügyben.

Az országos evangélikus konzisztorium célja, ugymond, hogy békét és rendet teremtsen. Ameddig Kirchnopf állt a kolozsvári evangélikus közösség élén, a béke nem volt lehetséges, mivel ez a lelkes nem akart tudni az országos egyháztól.

Most a kiküldött bizottság meg fogja csinálni a választók listáját, melynek alapján aztán a presbiterium és a képviselőtestület tagjai fognak megválasztani. A képviselőtestület azután be fogja tölteni a lelkesi állást, még pedig az egyházi alkotmány alapján.

Szó sem lehet arról — folytatta a püspök, — mintha a törvényes formához való ezen ragaszkodás bármiféle tendenciát szolgálna. A szándék kizárólag az, hogy az ellentétek kiegyenlítésének s az országos egyház

sem a kolozsvári egyházközség vagyonát, sem nyelvét, sem is teniszleját érinteni nem akarja.

Az egyházközségi képviselőtestületnek az egyházi alkotmány alapján hozandó határozatai természetesen tartatnak.

Ez a kérdés a magyarok részéről nemzeti ügynek tekintetik, de ők nem tekintik annak, hanem kizárólag egyházi és adminisztrációs ügynek, melyhez a politikának semmi köze. Az országos egyház csupán a részére biztosított jogait kíván élni és csak kötelességét teljesíti a törvény és az evangélium szellemében.

A Banca Nationala nem nyújt több új hitelt

BUKAREST, augusztus 25. Éppen abban az időben, amikor a kereskedelem és ipar arra számított, hogy bizalommal kezdhetik meg az őszi kampányt, a Nemzeti Bank a kormány szorgalmazására azt tervezte, hogy megint kísérletet tesz a deflációs politikával. Ertesítette ugyanis

a bankokat, hogy nem nyújt többé új hiteleket.

Ez éppen elég volt arra, hogy a hitelügyetek teljesen megszűnjének, sőt arra is, hogy a bankok az adósságoknak legalább részleges törlesztését kérjék a felektől. A vállalkozókat, kik hitelt biztosítottak maguknak, amelyek alapján szerződéses munkálatokra vállalkoztak, egyszerre csak az a veszély fenyegeti, hogy teljesen tőke nélkül maradnak, a gabonakereskedőknek pedig, kik fontosabb és nagyobb arányú ügyleteket akartak kötni, tartózkodniuk kell az ügyletekötéstől.

Azt már láttuk, hogy a deflációval tettek ilt kísérletek, azonban ez semmi eredményt nem jart; az árak tovább emelkedtek, a termelés szenvedett, a lejvasári ereje pedig annyira esett, hogy a lakosság nagy részének le kellett mondania arról, hogy szükségleteit — még a legelmebbeket is — ki tudja elégtetni.

Ez az év — úgy látszik — az ipar és kereskedelem legsúlyosabb éve, a kísérlete

HIREK

Szerda, augusztus 27.

Katolikus naptár: Cézár, Izsó.

Protestáns naptár: K. József.

Görög naptár: augusztus 14. Míkész.

izraelita naptár: 5684. Ab 27.

A nap kel 5 óra 32 perckor, nyugszik 19 óra 2 perckor.

Legközelebbi holdváltás: Újhold augusztus 30-án 10 óra 37 perckor.

Időjárás: Egyelőre esős, később megélénkülő nyugati szelekkel változékony idő, hűsüléddel.

A brassó-bertaláni szász templom 700 éves ünnepe

Emléktáblát lepleztek le — Teutsch püspök beszéde

A brassó-bertaláni szász ev. templomban, mely a Barcaság legrégebbi építészeti emléke, vasárnap Teutsch Frigyes dr. püspök részvételével a templom építésének hatszázadik évfordulóját ünnepelték és felavatták a világháboruban elesett szász ev. hősök tiszteletére a templomban elhelyezett emléktáblát.

Hatalmas, törzsű, árnyékos fák között vezet az út a templomhoz. Vasárnap délelőtti ünnepélyes hangulat telepedett mindenre. A napóra mutatója féltízest jelez. Körül járunk a templomot. Az árnyékos fasor után kis temető következik. Elszórt sírkövek, avult felírások tűndöklőnek a nyári napfényben. Olvasgatom a felírásokat s egyszerre megdöbben a szívem: „Itt nyugszik három magyar bajtárs. Meghaltak a hazáért.”

Belépek a templomba. Az ősrégi falak tömörségükkel, erősségükkel szinte lenyomnak. Ilyen falakkal ez a templom állhatott azt a hét évszázadot, a tatár és török pusztítást, ami fölötté elviharzott. 1224-ben tették le az első követ a templomnak s majdnem tíz évig tartott amíg befejezték. Az akkor még majdnem Vidombákig terjedő Brassó lakosai hatalmas földcsancokat húztak maguk köré, azonban az sem tudta megvédeni őket a tatárok pusztításától. 1350 táján aztán odahagyták régi lakóhelyüket s a Cenk védelme alá vonultak. A templom körül azért mindig maradtak emberek, akik gondját viselték s így megmenekült az elpusztulástól a fekete falai büszkén hirdetik Brassó lakosságának erejét és kitartását.

Most megkondul a harang s a toronyban, s a rezes banda muzsikáját visszhangozzák a falak. Teutsch püspök jön kíséretével a szász elemi iskolából. Elöl a banda, utána az iskolák, a püspök kíséretével s a fekete-arany nemzeti ruhákba öltözött szász asszonyok óriási sora. A menet bevonul a templomajtón. A püspök az oltártól balra helyezkedik el, a tömeg be tolong a padokba.

Hirtelen halotti csend. Felhangzik egy könyörgés s utána az ének. Majd egy eselőlő bugó hangja remeg végig a tömeg bontáskor s a zeneszám végétével dr. Lassel, az ünnepi templom lelkésze lép a szószékre. A Barcaság történetéről beszél, majd a szász faj kitartását, erősségét dicsőíti. A lelkész a szász fajért mondott könyörgéssel végzi beszédét.

Most lejön a szószékről a megállí falon elhelyezett felavandó emléktábla előtt. Felolvassa az elesett hősök névsorát. Sok szemből könnyezettek hullanak.

Lassel elvégzte beszédét. Egyszerre óriási tolongás, mindenki a templom közepé felé töbrekszik, egy fényképező igaztoltan dolgozik, a püspök akar beszélni. Mély, hatalmas hangja végig dübörög a templomban. Az elesett katonákról beszél, kiknek szellemie örökké az utódok között fog lebegni, hogy szép tettekkel, igaz emberségre buzdítsa őket. A tömeg mint egy ember néz az emléktáblára, s a két oldalon levő babékoszorú szinte élni látszik a forró pillantásokban. A püspök leül. Az orgona pár akkordja keresve száll át a templomon s egy pillanat múlva felzeng az „Erős várunk nekünk az Isten” hatalmas unisonója.

Az ünnepségnek vége. A közönség kitódul a déli napfényre, ahol a püspököt és kíséretét már fényképezik. En kimegyek a temetőbe s megállók a három magyar sírja mellett. Csend. Valahol messze egy vonat fűgöl s a déli nap sugarai a sírkőről, nyugalonról érkezők a tücskök.

(A trónörökös pár itthon.) Most érkezett haza Károly trónörökös feleségével, Elena hercegnéval együtt a már hosszabb ideje tartó külföldi utazásáról. A trónörökös udvari vonatával e hó 26-án Temesvárról Szinajába megy s utijában Brassót is érinti.

(Szabolcska Mihály Brassóban.) Szabolcska Mihály temesvári ref. esperes, a kiváló költő, szombaton délután érkezett Szovátáról Brassóba, ahol dr. Szele Béának, a Brassói Lapok főszerkesztőjének, a brassói ref. egyház főgondnokának vendége volt. Szabolcska eljövetele a brassói magyarság annál nagyobb örömmel fogadta, mivel a télen bejelentett látogatását és előadását közbejött akadályok miatt nem tarthatta meg. Szabolcskát a brassói magyar közönség költeményei előadása alkalmából lelkesen ünnepelte, halásan ama gyönyörűt, melyet a bemutatott versek keltettek benne. Ezeket a költeményeket lapunk jövő vasárnapj számában közölni fogjuk. Szabolcska Mihály vasárnap reggel utazott el Brassóból.

(Dr. Agoston Péter — román állampolgárságának megállapítását kéri.) Erdekessé vált a hír, hogy tegnap Nagyváradra — Londonból. A levelet dr. Agoston Péter volt nagyváradi jogtanár, a ferredalom külügyi népbiztosa írta régi barátjának, dr. Perczel Adolf ügyvédnek és arra kéri, járjon el, hogy megállapítsák román állampolgárságát. Levelében utal arra, hogy 1904-től 1919-ig Nagyváradon lakott és más állam polgárságot soha sem optált. Dr. Agoston jelenleg egyik nagy angol szocialista lap szerkesztője. Bucico Coriolan polgármester Agoston kérelmét a belügyminiszterhez terjeszté, aki dönteni fog az érdekes állampolgárság ügyében.

(Beatty admirális Bukarestbe érkezett.) Bukarestből telefonálják, hogy Beatty angol admirális kíséretével együtt ma délelőtti tíz órakor Konstaninából különvonaton Bukarestbe érkezett. Az állomásnál a diplomáciai kar képviselői és a román politikai élet künöségei fogadták. Az admirális az Atene Palaceban szállt meg. Délben negyvenötöttes, este pedig huszonötöttes bankett volt a külügyminiszteriumban. Az admirális holnap délelőtti tízenegy órakor Orsovára utazik.

(Rablótámadás a Postaréten.) Brassó egyik leglátogatottabb sétahelyén, a Postaréten szombaton délután két rablás is történt. Egy elegánsan öltözött férfi előbb egy sétáló idősebb nő, majd L. M. fiatal urileány ridiküljét ragadta el a kezéből. A rendőrség, melyhez számos hasonló utonállásról tettek már jelentést, nyomozza a tetteket.

(Ötven év óta lelképásztor.) Marosvásárhelyről jelentik: A községi református egyházának öreg lelképásztora, Székely Sándor tegnap ülte meg lelképásztorának félévszázados jubileumát. Az ünnepi istentiszteleten Tóth József marosvásárhelyi esperes és Farkas Jenő udvarföldi lelkész mondott beszédet. Istentisztelet után leplezték le a falu harmadik hős b. láti halt katonájának emléktábláját. A jubileum tiszteletére adott bankettben sok felkészítő hangzólt el.

(*) „Árvák a viharban.” Augusztus 31-én mutatja be a Modern Mozgó.

(Lelkészyűlés Brassóban.) Körülbelül hetven német evangélikus lelkész gyűlt össze Brassóban Románia minden részéből. Az ugynevezett Pfarrertagot tartották, melynek az a célja, hogy a vallásos és lelki élet ápolásáról és a lelkész hivatás erősítéséről tanácskozzanak.

A Lépszövetség elé kerül a kalárvizsgák ügye

TEMESVÁR, augusztus 25. A tanárok és tanítók lelvizsgáztatásával nemcsak az állami iskolákban alkalmazott kisebbségi tanítók, de a kisebbségi iskolák tanszemélyzetére is halálos csapást akar mérni a közoktatásügyi kormány. Szombaton a temesvári piarista tanárok vizsgáztak. Tizenhárom közül három visszalépett, a vizsgázó tíz tanár közül kilencet megbuktattak s csak egy tanár ment keresztül. Amint értesülünk, még a kitűnően felelő tanárok is megbuktak. Ilyen előjelek után az elkecserecs városszerte nagy. A tanítói és tanári karból nagyon sok családapát a kenyérszűkenéliség réme fenyegeti. Ezek a családfelelősek, akiket az állásnéküliség jövő réme fenyeget, hír szerint mozgalmat indítanak, hogy ügyüket a lépszövetség elé vigyék. Mások közgazdasági perre gondolnak.

Lysceform

(A brassói magyar tanítók vizsgálója.) A brassói tanfelügyelőség közli a magyar tanítókkal, hogy román nyelvi vizsgáik szeptember 5. és 6-án reggel 8 órakor kezdődnek a kerületi tanfelügyelő-ségnél (Rezső köz). Minden tanító köteles magával hozni tanítói oklevelét és kinevezési okmányát. Szeptember 5-én a következő tanítók vizsgáznak: Hartnagel Teréz, Kovácsi Etel, Fejérvári Mária, János Etel, Schwetter Róza, Hajkó Rózsi-ka, Jakab Jolán, Farkas Katalin, Ürmö-sy Róza, Bőjtke Klára, József Domokos, Furó Gyula, Brassó. Bálint András, Bá-lintné, Borcsa-Bodolai Sára, Bacsó Len-ke Bácsfalu. Csórik András, Gödri Já-nos, Gajer Lujza, Sipos Sára Törkös. Ka-nabé Gyárfás, Kanabé Margit, Hersényi Anna, Könczey Emília, Csernátfalu. Szept. 6-án V. resz Benedek, Bálint Mihály, Gá-s-pár Irén, Jakab Ilona, Hosszufalu. Pál András, Barka András, Szórády Blanka és Róza, Szórádi Ilona, Kocsis Ida Tatrang, Sipos János, Sipos András, Rab Anna Párkeres. Szotyori József, Vén Ida, Papp Anna Zajzon, Cika Matild Apáca. Köpe Lujza Törkös, Sipos András Hosszufalu.

(*) „Árvák a viharban.” Augusztus 31-én mutatja be a Modern Mozgó.

(Két lej a killi Marosvásárhelyen.) A liszlárak folytonos emelkedése következtében a marosvásárhelyi pékek a killi árárt keddtől kezdve két lejre eme-lik darabonként. Az általános termésere-dményekre való tekintettel pedig memoran-dumban arra kéri a városi tanácsot, hogy vonja vissza azt az intézkedést, amellyel elrendelte a kenyér fejának a leverését, mert — mondják a pékek — ily módon százkilogrammonként tíz kiló kenyér pusztul el s kerül az állat eledelébe.

(*) „Árvák a viharban.” Augusztus 31-én mutatja be a Modern Mozgó.

(Zászlóavatás.) Marosvásárhelyről jelentik: A cipésziparosok egyesületének zászlóját tegnap szentelték fel. Nagyhatású felavatás beszédet a román kath. tem-plomban Jaros Béla plebános mondott. Ugyanitt beszélt a gör. kath. esperes is. A városháza dísztermében az összes lelké-szek és hatóságok beszéd kíséretében szeg-et vertek a zászlóba. A zászlóanyja Ge-schneidig Antalné, az egyesület elnökének neje volt. A zászlószentelésen az erdélyi és bánati összes cipészegyletek képviselté-ték magukat.

(Brassói rendőri hírek.) A rendőrség lopás miatt a következőket ad-ta át az ügyésznek: Vladan Dumitru, Bartha Gyula, Flores George, Zsák Béla. — A rendőrség őrizetbe vette Fa-zakas Ferenc és Farkas Ferenc brassói lakosokat, akiket azzal gyanúsítanak, hogy ők követik el a pénteki 40.000 lejes lo-pást, amiről már megemlékeztünk. A nyomozás megindult. — Dolaga János ka-tonaszökevény, ki még márciusban szö-kött meg ezredétől a rendőrség tegnap el-fogta. — Rudolf Stojan ismeretl. zsebtol-vaj, akit a rablóvígás csak Rudi néven is-mer, a rendőrség kezére került. A tolvajt a rendőrség a bukaresti szigancához küldte, amely 22 izben elkövetett tolvajlás-ért körözte. — Tótpál András, hosszufa-lusi lakos a tegnap este a Tribitsch-féle vendéglőben mulatozt, mikor az ajtón ki-lépett, több ismeretlen alak támadta meg,

JAVON LÉNYA; HÁROM LEÁNY

Kis regény.

A „NÉPSZERŰ REGÉNY” K legújabb száma.

Három fiatal és tapasztalatlan leánynak a története, akik naiv ábrándjaikkal a szini-pályán akarják életük nagy célját: a boldogságot elérni. A mindvégig érdekes és le-bilincselő regényben mindenki a tegéveze-tesebb szórakoztató olvasmányt találja.

ÁRA 12 LEJ.

Kapható minden könyvesboltban, valamint a Brassói Lapok minden bizományosánál. Megrendelhető az összes előzetes beállítás mellett a

Brassói Lapok könyvosztályától.

Szeptember 1.

Felhívjuk tisztelt előfizetőink figyel-mét erre a dátumra, Kérjük azokat, a kiknek előfizetése ezen a napon lejárt, hogy előfizetésük megújításáról ideje-korán gondoskodjanak, nehogy a posta késedelmes kézbesítése miatt a lapkül-dés megakadjon.

Előfizetési árak vidékre:

Egy évre	600 lej
Félévre	320 lej
Negyedévre	170 lej
Egy hónapra	60 lej

Tisztelettel:

A Brassói Lapok kiadóhivatala.

Ukik annyira összeverték, hogy kórházba kellett szállítani. Két tettezt Hrizea de-tekív clogott, a többi után nyom a rendőrség. — A brassói nagyalloási ven-déglőben egy női kabátot találtak, melyet igazolt tulajdonosa átvehet a rendőrségen.

(*) „Árvák a viharban.” Augusztus 31-én mutatja be a Modern Mozgó.

(*) Szabásmintás divat-l pok legújabb száma megérkeztek a Brassói Lapok könyvosztályába. Die Schöne Wienerin 30 lej, Record 30 lej, Perfekt Mode 40 lej. — Megrendelhető utánvétel vagy a pénz előzetes bekülli-dése mellett. Viszonteladónak meg-felelő rabtot adunk.

(Az Erdélyi Román Sajtó-szindikátus sorsjátéka.) amelyet a belügyminiszterium 12285—1924. számú ren-deletével engedélyezett, a belügyminisz-ter engedélyének megfelelően 1925. február 16-ára halasztott el, miután az el-adásra elhelyezett sorsjegyekért járó ösz-szegek még nem folytak be. Az eddig el-adott sorsjegyek az 1925. február 16-án tar-tandó húzásra érvényesek maradnak, s a fenti dátumig újabb rendelések eszko-zölhetők az Erdélyi Román Sajtószindi-kátusnál (Kolozsvár). Tíz darab sorsjegy ára 20 lej.

(Halálozás.) E hó 22-én me-ghalt Sepsiszentgyörgyön 85 éves korában Zathureczky Gyula, a Háromszéki Taka-rékpénztár felügyelő-bizottságának elö-ke és a Mikó-kollégium tiszteletbeli bí-gondnoka. Az elhunyt hosszú közeleti se-replése rendkívül sokoldalú volt, s a hi-romszéki magyarság most egy kiváló en-beri tulajdonokkal bőven megáldott vezé-tőt veszített el benne. A tegnap délután lefolyt temetésen Sepsiszentgyörgy egész közönsége résztvett.

Ukik etes sz. basu ragyának csak NEUM NN nál.

(Vasúti szerencsétlenség.) E hó 24-én a Bukarest felé haladó délelőtti gyorsvonat Kiskapuson elgázolta Czika Sándor tízenegy éves gyermekét, aki épen a kolozsvári szendlyvonatra akart fel-szállni. A szerencsétlen gyermeket a med-gyesi kórházba szállították.

(*) „Árvák a viharban.” Augusztus 31-én mutatja be a Modern Mozgó.

MODERN MOZGÓ

„Bűn és bűnpódás.” (Kaskolnikoff) Dos-tojevsky viághírű regénye filmen. Ezt a filmet azt hisszuk, nem kell a közönség kegyeibe ajánlani sem leíró magyarázatot annak róla, hiszen minden könyvolvasó ember kezében megfordult ez az értékes munka. Filmre a legnagyobb orosz film-rendező alkalmazta, írószerepben a moszk-vai nemzeti színház legnagyobb művé-szeivel. Augusztus 26-án mutatja be a Mo-dern Mozgó. A német kinevasító bemutatja új donsága: (A két árva) „Árvák a vihar-ban.” D Ennery és Cormon viághírű színműve filmen. Főszerepben: Lillian és Dorothy Gish. Jön: Pat és Patachon.

(*) Elveszett. Szombaton este a temesvári magyar dalárda bankettjén el-veszett egy férfi kalap, továbbá elcsereáltak egy férfi kalapot. Kérjük a becsületes megtalálót, illetve a tévedésből elcsere-lőt, hogy a kalapot adja be a Brassói La-pok kiadóhivatalába.

(*) Orvosi körökből. Dr. Hers-kovits János gyermekorvos hazaérkezett és rendelését Kut-ucca 17 szám alatt is-mét megkezdte.

Apolló mozgó

„Az indus hercegnő titka” a vasár-pi előadásán szép eredményt érte el. Az indus szertartások, a fekete gyémánt el-rablása az indus templomból és a hajszja a rablók után, nagy érdeklődést keltett. Jön: A négy Apocalypsis. — Rudolpho Valentino legnagyobb sikere.

(*) A borszéki borviz az ásványvizek királya. Nagybani eladás az Aronsohn H. és Tsa cégénél. Telefonszám 7. Üvegenként kapható a Fraji Orghidan kapu-utcai fűszer- és csemegetüzletében.

Ahogy engem ver az élet

Várady Aladár országos és nemzetközi Moravetz-kiadás, mindenki számára

SPORT

Négy új világrekord a Műgyetem uszóversenyén

Rademacher megdöntötte Toldy világrekordját

BUDAPEST, aug. 25. A Műgyetem rendezésében lezajlott nemzetközi uszóverseny első napja a legnagyobb sikerrel végződött. E siker oroszlanrésze Weissmüller és Rademacherrel illeti, kik három új világrekordot állítottak fel. Részletes eredmények: 4x36 és kétharmad méteres stafétában a honvédelmi miniszter díjért első Hellas (Hilmar, Benecke, Cordes, Rademacher) 2 p. 43.4 mp., második NSC (Bartha, Lajta, Schlenker, Gáborffy) 2 p. 46 mp. 200 m. mellúszásban első Rademacher 2 p. 51 mp. Világrekord. Rademachernek a 100 yardos uszában bejelentett világrekordjait is kiérdemelte is sikerült és a magyar Toldy 2 p. 59.6 mp. rekordját 2 p. 38.6 mp.-re javította. 50 m. uszában első Weissmüller 25 mp., második Bárány és Dahlen (Breslau) 26.2 mp. Magyar és német rekord. 800 m. uszában első Berges 12 p. 21 mp., második Serény 12 p. 26 mp. 400 m. uszában Budapest vándordíjért első Weissmüller 4 p. 57 mp. Világrekord. 3x100 méteres stafétában első Eger csapata (Szigric, Bicskey, Bárány) 3 p. 17.7 mp., második Hellas (Hilmar, Benecke, Rademacher) 3 p. 35.6 mp. Vízpoló mérkőzésen a Mac csapata a Hellas csapatát 2:1 arányban legyőzte.

Második nap főbb eredményei: 100 yardos király-díj uszában első Weissmüller 52.2 mp. Világrekord. Második Kraiger 57 mp. Weissmüller megerősítés nélkül, játszva uszáta meg az új világrekordot. Magyarország 100 méteres mellúszóbajnoksága államdíjjal egybekötve első Rademacher 1 p. 18 mp., második Bartha 1 p. 24 mp. Sipes nem indul. Női vaskövastafétában első Eger (Bárány, Szigric, Bicskey) 3 p. 25.8 mp., második III. kerület csapata 3 p. 39 mp. 200 méteres József főherceg díj-versenyben első Weissmüller 2 p. 23.4 mp. Germania vándordíjas 4x66 és kétharmad méteres vegyesstafétában első Hellas 3 p. 7.2 mp., második III. kerület 3 p. 11.2 mp. Vízpoló FTC—WAS 6:1

A hősök emlékversenye. A MAC rendezésében lezajlott hősök emlékversenye meglehetősen jó eredményekkel végződött, különösen a távolugrásban és a magasugrásban. Főbb eredmények: Távolugrásban első Molnár 711 cm., második Somfay 707 cm. Magasugrásban első Gáspár 188 cm. 100 méteren első Kurunczy 11 mp. Súlydobásban első Forbáth 14 m. 15 cm. 110 méteres gátfutásban első Püspöky 16 mp., második Muskát 16.1 mp.

Erdélyi eredmények

Brassó. Marosvásárhely—Brassó, városközi válogatott 2:0 (1:0)

A két város válogatottjának találkozása nagy számú közönség előtt és ünnepélyes keretek között történt. A mérkőzés előtt a pályaközép felálló csapatok Schmitt tábornok körüli elnök üdvözölte, majd a brassóiak részéről Geller csapatkapitány fekete-fehér selyemszallaggal díszített virágcsokor átadásával kedveskedett a vendégszereplőknek. Schmidt tábornok, kerület elnök teszi meg a kezdőrugást, mely után Brassó kerül frontba. A halvesor tömpe a teljesen csúszó, mondó csatársort labdákkal, de ezek nem tudják kihasználni az adott helyzeteket. Csakhamar a vásárhelyiek szépen kombináló csatársora kerül frontba és István szép centerét Fromm hibájából Csatt védhetetlenül helyezi halálba. Változó támadások, első félidőben általában Brassó van frontban, de kornarólól ő nem tudnak elérni. A második félidőben Brassó változtat csatársorán, Geller centerbe megy, Balázs pedig halvesorba. Így tényleg egységesebbé válnak a támadások, de a jobbszélső abszolút befejezősége minden ellenőrzéstől mentes.

lenné tesz. A félidő végén Kertész II. a kései lemező védelem hibájából halálba viszi a labdát. Ezután Brassó heves tempóba kezd, de nem tud a borsó által megpecsételt eredményen változtatni.

Marosvásárhely tíz emberrel indult a küzdőlembé és lelkesen, győzni akarva küzdött. Jók voltak: Glanmann, Kertész II., Csatt, Debrececi és Szász. A brassóiak közül Geller szépen dolgozott, ugyancsak Tóth, Tomcsko, Várhegyi, Darvas és a csatársorban Erdő. Agoston, Balázs beállítása végzetes hiba volt, mert nálunknál bármely ifjúsági játékos is sokkal jobb let volna, nem beszélve Kirschnerrel, kit Balázs miatt negligáltak. Bahneren a négyheti szabadsága meglátszott, de legalább igyekezett. Henisch pedig az utolsó 12 percig csak statisztált és rontott, ellenben a mérkőzés végén egy néhány igazán szép akciót kezdett, melyek azonban nem sikerültek. A mérkőzést Szabó vezette partalannul. Tritsch II. nem játszott.

BMTE ifj.—Olympia ifj. 4:2 (1:0)
Barátságos mérkőzés. Bíró Klein II
Temesvári Dalárda—Brassói Dalárda
2:1 (1:1)

Alkalmi csapatok mérkőzése. A Brassóban körülményes lévő temesvári dalárdisták barátságos mérkőzést játszottak a brassói dalárdásokkal, mely előbbieket győzelmével végződött.

Székeljudvarhely.

Hargita—Haggibbor 2:1 (1:1)

Ertékes győzelmet aratott a Hargita komplett Haggibborral szemben. Solymosy lövi az első félidőben a vezető gólt, melyet a Haggibbor Reményi révén egyenlített. A második félidőben a győztes gólt Binder I. lövi. A Hargitából Solymosy, Binder I. és Pál voltak jók, míg a Haggibborban Klein és Rosenfeld játéka tűnt ki. A mérkőzést Nagy Lajos vezette.

Segesvár.

Lomás SC—CFR Segesvár 7:0 (3:0)
Barátságos mérkőzés. A Lomás általános főlényben van és abszolút gyenge ellenfelét 7:0-ra győzte le. Bíró: Zwieback meglepőre vezette le a mérkőzést.

Nagyvárad.

Victoria—Nac 2:1 (0:1)

A Nac az első félidőben Pacho révén jut vezetéshöz, melyet a Victoria csak a második félidő 34-ik percében tud kiegyenlíteni. Az egyenlítést a 18-ik percben Megyeri kornerrugásából Cipicán szerzi meg. A Victoria a 43-ik percben tizenegyesből jut győztes góljához, ugyanis Repassy kézzel érinti Megyeri kornerrugását és a megtélt 11-est Istvánfy értékesíti.

Kolozsvár.

KAC—CFR Muresul 0:0.

Barátságos mérkőzés, amely botrányra végződött, illetve félbe maradt. A második félidő 30-ik percében Kertész lövő helyzetben Molnár Attila gáncsolja. A bíró 11-est ítélt a KAC javára, mire Kaucsár a bírót súlyosan megsejteti. Jakobi Ernő bíró kiállítja Kaucsárt, mire a CFR-Mures levonul.

Marosvásárhely.

MMTE—82-ik gyalogezred 1:1 (1:0)

Barátságos mérkőzés. Bíró: Mátyus.

A Kac országos atlétikai versenye. A Kac rendezésében megtartott országos atlétikai verseny három új rekordot hozott és Péter 100 méteren a régi országos rekordját ért el, így ez a verseny valóban nagyszerűen sikerült. A fontosabb eredmények: 100 m. síkfutás Péter (Kac) 11 mp. országos rekord beállítva, 200 m. síkfutás Péter (Kac) 22.7 mp. országos rekord. 400 m. síkfutás Korom (Camp) 54.8 mp., 1500 m. Kabát (AAC) 4 p. 19.8 mp. országos rekord, 200 m. gátfutás Barabás (Camp) 30.2 mp., 4x100 m. staféta Kac 46.2 mp. országos rekord, 100x200x300x400 m. staféta Kac 2 p. 11.2 mp. országos rekord. Magasugrás Péter (Kac) 170 cm., Diszkoszvetés Dávid (Kac) 40.10 m., Súlydobás Dávid (Kac) 12.15 m. Rudugrás Barabás (Camp) 801 cm.

KÖZGAZDASÁG

Tömeges fizetési képtelenségek Szatmármegyében

A szokol tönkretette a kereskedőket. Megszűnt a külföldi hitel. Pénzhiány.

A Brassói Lapok tudósítójától.

NAGYKAROLY, aug. 25. A hármastáron fekvő Szatmármegye szerencsés földrajzi helyzete az utóbbi esztendőben olyan gazdasági előnyöket biztosított a megye területén élő kereskedőknek, hogy azok a legnagyobb gazdasági krízist a legnagyobb pénzühiányt is alig érezték.

A csehszlovák határ mentén megnövekedett a forgalom és ömlött be a cseh valuta. A csehszlovák kereskedők szívesen nyújtottak hitelszámlát a szatmármegyei kereskedőknek, kik nagyszerűen ki tudták használni a megnövekedett idegentorlalmat, azonban ez a forgalom ma megcsappant és a kereskedők tömött üzletei alig-alig látnak vevőt. Kézpénzüik nincsen és hitellezőiket nem tudják kielégíteni.

Egy ideig úgy segítették magukat, hogy pénzt vettek kasszába és a drágán kapott pénzből fizették ki előbbi tartozásaikat, de ez megbosszulta magát.

Sokan azzal segítették magukat, hogy áruikat olcsóbban bocsátották forgalomba, azonban ráfizetéssel sem tudták rajtuk tudni, mert Szatmármegyében csak a kereskedőknek volt pénzüik és nem volt aki vásároljon.

Az összes erdélyi piacok közül a szatmármegyei piac élvezte eddig a legnagyobb belföldi hitelt is, azonban miután a legutóbbi hónapok alatt nem tudtak fizetési kötelezettségeiknek eleget tenni, ez a hitel megszűnt.

A kisebb szatmármegyei városok pénzpiaca csak az utóbbi hetekben romlott le, a szatmári bankbukások hatása alatt. A kisebb vidéki bankok megijedtek a bankbukások hírére és bevonták pénzeiket a kereskedőktől és iparosoktól. A bevont pénzeket a Wertheim szekrényekben őrzik arra az esetre, ha a betétesek egy-egy rossz hírre megrohanják a bankokat.

Egy-egy vidéki banknak milliói állanak készen ilyen esetekre. Betéteseket hár mikor ki tudják fizetni.

A nagy bankok fiókjai nincsenek ilyen helyzetben. Gyakran megtörténik, hogy a betétesnek napokig kell várni a pénzére, mert az utolsó két napig a pénz nem érkezik meg.

mert a nagy bankok fiókjainál soha sincs pénz, pénzeiket csak nagy vállalatoknak adják ki és újabb pénzeket csak esetenként kérnek a központoktól.

A kisemberek sehonnán sem kapnak pénzt, tehát húzzák, halasztják kötelezettségeik teljesítését. Régi tartozásaikat nem fizetik, hanem hagyják, hogy hitellezőik pereljék őket, mert így költségekkel és bírói állal megállapított kamatokkal sem fizetnek annyit, mintha bankpénzzel dolgoznának.

Katasztrófászerűen érte őket azonban mégis, hogy a bankok bevonták pénzeiket és most a legnagyobb zavarral küzdenek, igen sokan végrehajtás előtt állnak. Gyakori eset az is, hogy egyes kereskedők aktivája a passzív háromszorosa, négyeszerese teszi ki, fizetni azonban mégsem tudnak, mert nincs kézpénzüik.

A MAI PÉNZPIAC

Hétfő, augusztus 25.

A világgiacon lényegtelen árhullámzás észlelhető.

A belföldi piacon az a negatív hangulattal lassan bontakozik az üzlet. Az alapárúfolyam 40.15 lejre svájci frank. Az irányzat a pénzhiány miatt lankas, a kínálat erős. Déli záró árfolyamok: egy svájci frank 40 lej, egy dollár 210 és fél, egy font sterling 962, egy olasz lira 952, egy francia frank 11.60, egy cseh korona 6.38, egy lejért 334 osztrák és 350 magyar korona.

Zürich. Devizák (zárlatban a szombat zárástól való eltérések). Nyitás: egy dollár 5.33 és háromnegyed, (jegynegyed), egy angol font 23.96 (—1 és fél), száz francia frank 28.62 (+2), száz cseh korona 16, (—05), száz dinár 0.55, száz lej 2.47 és fél (+2 és fél), tízezer magyar korona 0.69 és fél, tízezer osztrák korona 0.75 és egy-negyed, száz járadékmárka 127 és fél (+1).

(—) Orosz kiküldöttek Berlinben. Berlin jelentés szerint a szovjetek berlini gazdasági kiküldöttei megkezdtek működésüket a főmet cégekkel folytatott tárgyalásokat, melyeket annak idején az ismert ok miatt félbeszakítottak, megint felvették. Petroleumtermékek szállításáról tárgyalnak. Budapestén a gyáripari érdekvédelem részvénysorozatot alapít az orosz-magyar forgalom lebonyolítására.

Kiadó: Brassói Lapok nyomdája. Szcolă - BCU Cluj

A szent hazugság

EGÉNY.

Irtó: HAMVAI SÁNDOR

(Minden jog fenn tart a.)

(40)

Hát igen, — mondotta ez, — úgy kell beállítanunk a dolgot előrelátóan és okosan, mint a színpadi rendezőnek... Előbb Szabolcs és én jövök... Ha a mi jelenésünk sikerült, — mosolygott az öreg pap, — ha látjuk, hogy kiengesztelődés költözött az ezredes, a Szabolcs és a kismama szívébe és a további jelenések sorsa is biztosítva lesz, hát innen a háttérből, a pálmák, a babérfák közül egy csöngésre, vagy mint Pán sipjára az erdei manók, előteremnek majd a többi szereplők is: a Szabolcs felesége... az öreg Juhász... S talán még a fia, Zalán is...

Judit szívében mintha valami hurpatant volna meg.

Arcára a kiengesztelődés és lemondás valami kifejezhetetlen szomorú vonása költözött.

Meglepetten nézett a papra:

— Hát... hát... azok is itt vannak?

A plebános derült arccal felelt:

— Mit tagadjam, asszonyom, itt vannak mindannyian! Nem akarok csak fél munkát végezni. Megsugom a méltóságos asszony-nak, hogy... igen... a kis Éva már nagy leány lett, az ő szíve is megnyitott és... és... Juhász Zalán mint kérő fog jönni ide holnap a házhoz!

Judit jókedvűen kacagott fel:

— Lam, a kis infámis! Hát ez volt az, amit sugdosva titkoltak előttem?

— Ez volt a nagy titok, ez! — nevetett a plebános. De most már sietek is, nehogy az ezredes ur itt érjen és az én rendezői talentumom csöndöt mondjon!

És a szentpálii plebános sietve távozott a „Zita, Mária” villából, melynek kapuját a ház asszonya szívében ébredő reménységgel, s a megcsalatott szerelem fájdalmas érzésével kísérte az öreg papot.

XVI.

— Ha csak egy félórával előbb jönnek, még itt találták volna a szentpálii plebános urat!

Ezzel fogadta Judit Szentpály Ubult, aki Évával karonfogva toppant be nagy sietéssel a villa kertjébe.

A tengerről jöttek, üdén, frissen, jó kedvvel; de erre a pár szóra mély szomorúság és csalódás költözött az ezredes arcára.

Alig tudta kiengesztelni Judit a haragos embert, aki mint a gyermek, színes terveket rajzolt meg az első találkozásról és alig várta a pillanatot, hogy keblére vonja öreg barátját, akit olyan régen nélkülözött.

Juditnak gyerekes hazugságokhoz kellett folyamodnia, hogy az ezredes tomboló haragját lecsillapíthassa:

— A plebános, mint afféle szent pap, egyik kolostorban van szállva, ahol szigorú szabályok kötelezik a vendégpapot is arra, hogy az Áve Mária hangjaira oda visszatérjen... de...

— De...? kapaskodott a szóba fájó reménykedéssel Szentpály.

— Holnap délután öt órakor itt lesz a mi jó öreg papunk, azonban...

— Azonban?

— Szigoru kikötései vannak!... Csak a családtagokat akarja itt találni és arra kért bennünket, senki idegent vendégül ne hívjunk. Ezt természetesen a maga nevében is megígértém.

— Ha csak ennyiből áll az egész, ezt nyugodt lélekkel megtehettem, — szólt az ezredes.

Éva, míg Judit beszélt, az apja háta mögött állva, néma jelekkel adta tudtára annak, hogy őt milyen nagy öröm érte és egy hatalmas, rózsákból és piros székfűvekből kötött csokrot mutatgatott, hol a szívéhez, hol az ajkaihoz emelve azt.

— Hát te hol zsákmányoltad azt az óriási csokrot? — kérdezte Judit, mikor anynyira-mennyire sikerült lecsillapítani az ezredes haragját.

— Kérdezd meg apukámtól! — mondotta lángha borult arccal a leány.

Az ezredes immár csillapuló haragja erre újból lobbot vetett.

— Igen! Lehet, hogy éppen ez a csokor az oka, hogy nem találtuk már itt a mi jó plebános barátunkat! Ugyanis szomszédunkkal, Bona de Marinó gróffal és nejeivel együtt tettünk egy nagyobb hajókirándulást és Éva a molónál vár reánk, megérkezésünk kor fehér zsebkendőjét lobogtatva...

Éva itt közbevágott:

(Folyt. köv.)

13538—924. tan. szám.

Hirdetmény.

A vár. sintháznak s üks ge var 20 darab lepedő, 20 darab férfing 20 darab alónadrágra. Ezen célra f ő szeptember hó 1-én d. e. 0 órakor a vár g dászati hivatalban írásbeli ajánlati tárgyalás tartatik.

Érdeklődők a szártálszerűn bélyegzett, 10% bánatpénzzel az áraknak számokban és betűkben, pontos megnevezésével, a minőségeknél pontos megjelölésével, sajátkezdő aláírással és a lakás megjelölésével ellátott ajánlataikat, amelyekben a felsorolt fehérműnek szállítási határideje is foglalta legyen, a fent jelzett napig a vár. gazdasági hivatal főnökének (Ötvös-ucca 5. II. em. 3. ajtó) illetőleg a helyettesének a hivatalos órák között beadni tartoznak. Nem pontos, hiányos és elkésetten beadott ajánlatok nem vétetnek tekintetbe.

Brassó, 1924. augusztus 20.

5414

A városi tanács.

15960—924. tan. szám.

Hirdetmény.

A búkküzifa eladási ára 700.— leire szállítottatott le (a városi faraktárban). Megrendelések a városi pénztárban elfordíthatnak.

Brassó, 1924. augusztus 6-án.

5415

A városi tanács.

KIRCHEIS-féle

**plémegmunkáló-
gépek**

amig a készlet tart

Gépvásár

KÉPVISELET

BRASSÓ, KUT-UC CA 43

CORDATIC

A
LEGKITÜNBŐBB AUTÓPNEU
!

VEZÉRKÉPVISELET AUTOMOBIL
ÉS GÉPKERESKEDELMI VÁLLALAT, ARAD, SALAC-UC CA 6. SZ.

Ha Önt

az ing mintája nem zavarja,
ugy nálunk most alkalma van
olcsón vásárolni. Nagy kiadás-
sítás férfi- és női fehérműben

Wlaat & Wlaat

FEHÉRNEMÜGYÁR

BRASSÓ

Kapu-ucca 20. Buza-sor 3.

SILVANIA MŰSZAKI RÉSZV.-TÁRS.

BRASSÓ, KÖRHÁZ-UC CA 64 SZ.

-ÜRGYNYCM „SILVANIA”

TELEFON: 89 és 125.

Állandó nagy választék mindennemű

műszaki anyagokban és szerszámokban

u. m.: Asbestárak

Csapágyfémek

Csavarkulcsok

Csavarmetszők

Csiszolóárak

Forrasztólámpák

Fűrészárak

Fogók

Gummiárak

Gyalukések

Kenőszelencék

Klingertestek

Lackok

Mérőeszközök

Mollerup olajozók

Olajozók

Őrellenőrző órák

Reszelők

Satuk

Szijjak

Tömítések

Üllők

stb.

stb.

Fa- és vasmegmunkáló-gépek, benzin és elektromotorok.

Cluji

Országos Mintavásár

9. 4. augusztus 3 — szeptember 14.

Ipari termékek — Háziipar — Nyersanyagok

Belföldi — külföldi kereskedőknek
legelőnyös — bbsz. részv. alkalmom

75% os vas — kedvezmény a C. F. R. összes vonalain

Több száz — kiállítás — Szakmai kongresszusok

E s ál árolásról a Vásárlroda gondoskodik

Vásárlroda: Strada Cogelniceanu — Telefon: 10-32.

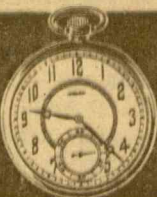
Nők figyelmébe!

Figyelmeztetjük a hölgyeket, hogy le-
hár és színes filcz kalapjaikat FEJÉR
JAKABNÉ kalapüzletében szerezzék
be. Gyerek kalapok nagy választékban.
FEJÉR JAKABNÉ

kalap- és fűző üzlete

BRASSÓ, KAPU-UC CA 23 SZ.

Nők figyelmébe!

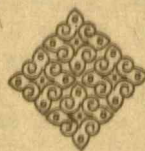

Longines
7 GRANDS PRIX
Legpontosabb óra

"ELECTRA" VILLAMOS-IPAR RT.

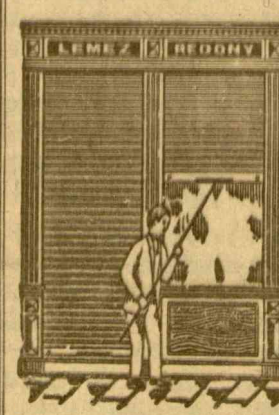
Központ: KAPU-U. 69. Telefon: 561.

Gyár: GYÁR-UT 136. Telefon: 461.

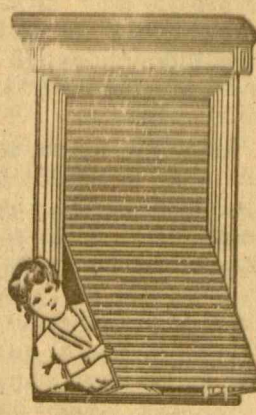
GYÁRT: kapcsolókat, biztosítékokat, kábeljarkot stb.
SZÁLLIT: dinamó és elektromotorokat, minden-
nemű szerelési anyagot, csillárokat és
dinamo transzformátor és elektromotor
tekercselő anyagot.

ÉPÍT: villamos átviteli telepeket.

Redőnyök,

acéllemez bolti redőnyök,
esslingen ablak-faredőnyök,
Bosswig rácsok, szövött színes
ablakfaredőnyök, vászon ab-
lakroletták „Floss” göngyöli-
tővel, napellenző gépszerkeze-
tek, idomvasablakok a legszak-
szerűbb kivitelben készülnek:

GRÜNWALD és SZÁNTÓ

redőnygyárosoknál ORADEA-MARE-NAGYVÁRAD, Strada General
Moşoiu (volt Mezey Mihály-u.) 4a. Költségvetéssel díjtalanul szolgálunk!

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szövege: 3 lel. - Vastagabb betűvel 6 lel. - Állást keresők-
nek 25% engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 30 lel.
Csak választékkal felvértezett kereskedősköze-
re válaszolunk. Apróhirdetéseket a fenti eredet-
árak mellett a nyomtatásunkra is eadhat minden-
helyseben, aki pontosan továbbítja azt kiadó-
hivatalunkhoz.

Személyszállító autó-vállalat.
Jancsó. Telefon 5-30. Brassó,
Fekete ucca 44. 9463

Személy autó eladó. Brassó Fekete-u. 44. sz. Jancsó 5221

Házi nyulak eladók. Brassó, Fekete-u. 44. Jancsó 5-20

Vezünk Mentha fűvet. **Acida** vegyigyár
Oradea-Mare, Piața Mihai Viteazul 11a. 5316

Mezőgazdasági szeszyár 900
h. 15. skontingenssel. Három-
megyében azo inaira bér-
bendő. Érdeklődők forduljanak
Dr. Vargha Béla ügyvédhez, Tár-
gu-Săcuesc. 5333

Örökre adnék egy 9 éves árva flucskát. Cim
5348 szám alatt a kiadóba.

Eladó 2 drb Ford személyi autó, üzemképes
állapotban. Baranyi Sándor Braşov, Arvaház-u. 15. 5365

Eladó két drb, apró forrasztó gőzkazán,
egyenként 18 m³ fűtőfelülettel 10 légkönyomásra
engedélyezve. Kazánok mindössze 6 évig voltak
üzemben, teljesen jó üzemképes állapotban, táp és
vezetékekkel, 2 drb. Worthington gőzszivattyúval
6-sz. és durv. és finom armatúrával, rostély és más
fűtési vasakkal, valamint falazatát együti Fuchs
Samuel, Sighetul-Marmatiel. 5377

Jó forgalmu cipész-üzlet azonnal átadó (6 mun-
kás dolgozik). Cim 5391 szám alatt a kiadóba.

Egy ügyes fiatal nő szabó tanulókat felvesz Márton
Perencz, Cs. kszereda. 5398

Egy női szabó-segédet felvesz Márton Perencz
Cs. ksz. r. d. 5394

Keresünk egy szabó-segéd nagy munkás,
Baricz Márton fiát szabó, Sepalszentgyörgy. 5396

2 gyakornok felvétetik **M. Neu-**
mann Braşov, Kolostor-u. 5396

Keresek egy megfelelő zongora-mesit
éjjeli mulató, Cs. kszereda. 5398

Férjhez mennék magános iparoshoz
vagy háztartási állást is elfogadnék. Cim 5399
szám alatt a kiadóhivatalba.

Keresek 8 1/2 éves fiam mellé nevelőnőt.
Bermann Markus, Maroshöviz. 5400

Férfi neműt most kell vásárolnia,
Wlaa & Wlaa cégnél, ahol a régi mintákat olcsón
kiarújtják. 5417

Ha jó **zslirnak** valóval akarja ellátni magát,
Keresse fe. Máté meszáros- és hentes üzletét Brassó,
Vasut-ucca 45 sz. 5416

Jó karban levő takaréktűz/hej (sparherd) eladó.
Var-ucca 16. 5417

Eladom „Sch. ubach Album” nagy gyűjteménye-
met, cserefüzetekkel, nagy csereanyaggal. Tárgya-
ni lehet személyesen a birtavásári jegyzőnél. 5418

Használt asztalos sz. számokat keresek.
Ajánlatokat Fekete-ucca 88 asztalosműhelybe kérek. 5412

Eladó egy 35 HP. 2 tonnás Fiat autó, tömör
gumikkal üzemképes állapotban. Peter és Belle
Baraolt. 5411

Női- és gyermekruha varrást vállalok. Gaálné,
Szent János-ucca 7. 5410

A Cseh határszélen szeszyári lerakatnak meg-
felelő helyiséggel, engedéllyel biztosítékkal ren-
delkezem. Havi 1-2 vagon szesz. eladását garan-
tálom. Cim 5409 szám alatt a kiadóban.

Regifajta székely buzavető magvak kaphatók:
Matis Gerőnél, Ikafalván. 5408

Állást keres azonnali belépésre egy több
évi gyakorlattal bíró kereskedő-segéd, ki a vas-
fűszer- és vegyes kereskedés minden ágában jár-
tas. Cim 5407 szám alatt a kiadóban.

Eladó egy szekér, egy hám, egy üllő. Katona
Körház-tör 26. 5406

Kiadó egy 2 szobás, konyhás lakás az összes
melékkelhelyiségekkel. Értekezni: Kelemen, Vasut-
ucca 10. 5405

Középkori férfi nyomdai munkára
felvétetik a Brassói Lapok nyomdájában.

Villa eladás!

Balászfalva és Dicsőszentmárton között szép
fekvésű villa cca 300 méternyire a vasutállo-
mától modernül építve, minden kényelemmel
u. m.: vízvezeték, fürdőszoba stb. berendezve,
nyári tartózkodásra is igen alkalmas, kertül-
tetvényekkel, gazdasági épületekkel istállósól
stb. ellátva szabad kézből **eladó**. Ajánla-
tok „VILLA 125.1” jellege alatt HERMES rt.-
hoz Nagyszebenbe keretnek. 697

Filmragasztó leányok

azonnali belépésre felvétetnek.
Jelentkezés egész nap MATADOR
film Virág-sor 12. 5227